

Skatteministeriet

10. november 2023
J.nr. 2023 - 5470

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes endeligt svar på spørgsmål nr. 281 af 20. juni 2023 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Steffen W. Frølund (LA).

Jeppe Bruus

/ Peter Bach-Mortensen

Spørgsmål

I svar på udvalgets alm. del - spørgsmål nr. 248 af 25. maj 2023 angives det, at en forhøjelse af cigaretafgifterne med 20 kr. øger Gini med 0,04 pct. point. I svar på Finansudvalgets alm. del - spørgsmål nr. 67 af 24. november 2020 (folketingsåret 2020-21) angives en effekt på Gini på 0,15 procentpoint ved forhøjelse af cigaretafgifterne med 19 kr. i FL2020, dvs. en ca. 4 gange så stor effekt som i det nye svar. Vil ministeren redegøre for den store forskel i effekterne på Gini i de to besvarelser?

Svar

Det bemærkes indledningsvis, at det svar på *SAU alm. del – spm. 248*, der henvises til, siden er blevet berigtiget. Det betyder, at den ækvivalente virkning på Gini-koefficienten af at forhøje tobaksafgifterne svarende til en prisstigning på ca. 20 kr. på en gennemsnitlig pakke cigaretter ikke skønnes til 0,04 pct.-point, men i stedet til 0,10 pct.-point.

Forskellen mellem de virkninger, der spørges til, er således væsentligt mindre end forudsat i spørgsmålet, men dog fortsat betydelig. Nedenfor redegøres for forskellen mellem den skønnede effekt på Gini-koefficienten på 0,15 pct.-point i besvarelsen af *FIU alm. del – spørgsmål 67* og den skønnede effekt på Gini-koefficienten på 0,10 pct.-point i det *berigtigede svar på SAU alm. del – spm. 248*.

Forhøjelserne af tobaksafgifterne i 2020 og 2022, der blev aftalt ifm. finansloven for 2020 – på i alt ca. 19 kr. for en gennemsnitlig pakke cigaretter – skete med udgangspunkt i en pris på en gennemsnitlig pakke cigaretter på ca. 40 kr. Den ækvivalente virkning på Gini-koefficienten¹ kan ud fra den umiddelbare provenuvirkning, der blev skønnet i forbindelse med FL20, skønnes til 0,15 pct.-point.

Det *berigtigede svar på SAU alm. del – spm. 248* tager udgangspunkt i en vægtet gennemsnitlige pakkepris i 2022 på ca. 60 kr. Den ækvivalente virkning på Gini-koefficienten af at forhøje tobaksafgifterne svarende til, at gennemsnitlig pakkepris koster ca. 80 kr., skønnes aktuelt til 0,10 pct.-point. Der er således væsentlig forskel på de to skøn, selvom der betragtes to afgiftsforhøjelser af samme nominelle størrelse.

Ved beregning af fordelingsvirkninger tages udgangspunkt i den umiddelbare virkning af afgiftsændringen. Den ækvivalente ændring i Gini-koefficienten, der følger af en given forhøjelse af tobaksafgifterne, afhænger ikke alene af størrelsen på den konkrete afgiftsstigning, men også af det niveau, afgiften har i udgangspunktet.

Det bemærkes, at de skønnede fordelingsvirkninger ikke tager højde for eventuelle adfærdsændringer, der følger af afgiftsændringerne. Men den umiddelbare provenuvirkning

¹ Afgifter påvirker ikke direkte de disponible indkomster, der normalt danner grundlag for fordelingsberegninger. Det skyldes, at de disponible indkomster opgøres som den indkomst, der rædes over efter indkomstskat mv., men inden betaling af afgifter. Afgifter har dog betydning for hvor stort et forbrug, der kan afholdes for en given disponibel indkomst, idet afgifter udhuler den reale værdi af den disponible indkomst. Beregningsteknisk kan en afgiftsændring opgøres som en ækvivalent ændring af den disponible indkomst, hvorved der kan opgøres en ændring i de ækvivalente indkomstforskelle og dermed en ækvivalent ændring i Gini-koefficienten.

af en given (yderligere) nominal afgiftsstigning – og dermed fordelingsvirkningen – kan ændres over tid, hvis *tidligere afgiftsstigninger* har reduceret afgiftsgrundlaget.

Efter de gennemførte forhøjelser af tobaksafgifterne i medfør af finansloven for 2020 er det årlige indenlandske (afgiftspligtige) salg af cigaretter faldet fra ca. 5½ mia. stk. i perioden før afgiftsstigningerne til omtrent 3½ mia. stk. i 2022, *jf. også kapitel 4 i Skatteøkonomisk Redegørelse 2023*. Det lavere afgiftspligtige salg betyder, at den umiddelbare provenuvirkning for staten (og dermed fordelingsvirkningen) af en hypotetisk *yderligere* afgiftsstigning af samme størrelse som de tidligere gennemførte afgiftsforhøjelser vil være mindre end virkningerne af de faktisk gennemførte forhøjelser (som tog udgangspunkt i et lavere afgiftsniveau og et højere afgiftsgrundlag).

Dette er den primære årsag til den ovennævnte forskel i de ækvivalente virkninger på Gini-koefficienten af afgiftsstigninger af omtrent samme størrelsesorden.